

Värksvaghet, oxytocin för värkstimulering

Revideringar i denna version

Åter en egen version för SÄS från 2025-02-10.

Indikation

Indikation för värkstimulering med oxytocin under aktiv förlossning föreligger om förutsättningarna nedan är uppfyllda.

Patientrelaterade förutsättningar

- Förväntad normal progress under öppningsskedets aktiva fas har fördröjts med 3 timmar, inklusive station (aktionslinje förskjuten 3 timmar från observationslinjen).
- Förväntad normal progress under utdrivningsskedet har avstannat under nedträngandefasen i minst 1 - 2 timmar*.
- Progressen har avstannat under aktiv krystning i minst 30 minuter.
- Antalet sammandragningar är högst 5/10 minuter. Vid svårigheter att bedöma värkstatus ska den utföras manuellt. Överväg IUP.
- Ingen asfyxi föreligger hos fostret.
- Disproportion bedöms vara mindre sannolikt.

*Variationen kan bero på längden på öppningsskedet, station av fosterhuvudet, om fosterhuvudet har ställt in sig gynnsamt i bäcken-ingången, behovet av paus för den födande kvinnan och tid för att prova lägesförändringar.

Vårdprocessrelaterade förutsättningar

- Amniotomi har utförts om hinnbristning inte skett spontant.
- Förlossningens progress övervakas.
- Fosterljud och värkar registreras kontinuerligt elektroniskt, säkerställ optimal värkregistrering.
- Kvinnan har informerats om effekter av olika lång avvaktan innan värkstimulering startas.

Behandling

Beredning

Oxytocinkoncentrat till infusionsvätska, 8,3 mikrog/ml (10E/ml),
2 ml blandas i 500 ml natriumkloridlösning 9 mg/ml.

Dosering

- Anpassa dosering efter individuell respons och eftersträva minsta möjliga effektiva dos tills önskad effekt uppnås och om CTG tillåter.
- Starta med 10 ml/timme. Infusionshastigheten ökas som mest med 10 ml var 20:e minut i öppningsskedet.
- Senast när dosen 90 ml/h har uppnåtts ska avstämning med obstetriker ske, vid enstaka fall kan högre dos krävas.

Mål

Normalisering av förlossningsprogressen eller 4–5 kontraktioner/10 minuter och >40 s duration. Vid snabb progress sänk infusionshastigheten.

Åtgärd vid CTG-avvikelse

Om >5 kontraktioner/10 minut och/eller fosterljudspåverkan:

- Vid fosterljudspåverkan: sänkning eller avstängning av oxytocininfusion samt kontakta läkare.

- Vid mer än 5 värkar/10 minut som förelegat under 20 minuter med normala fosterljud, sänk oxytocininfusion och kontakta läkare för sambedömning.
- Optimera värkregistrering, vid dålig kvalitet av värkregistrering överväg en inre värkmätare.
- Vid överstimulering (hypertont värkarbete) och bradycardi ge inj. Terbutalin (t.ex. Bricanyl®) 0,25 mg långsamt i.v.

Dokumentation

- Partogram, förlossningsprogress följs med observationslinje och aktionslinje.
- Indikation för värkstimulering ska dokumenteras i journal.
- Vid start av dropp: Värkfrekvens/10 minut dokumenteras i partogram, CTG klassificeras och signeras i Milou i realtid.
- Barnmorska ansvarar för att ordinationen dokumenteras i journal och av vilken läkare den är gjord. Dosförändringar dokumenteras därefter i partogram. Läkemedelsmodulen i Melior används inte för Oxytocin. Vid varje dosförändring dokumenteras värkfrekvens i partogram. CTG klassificeras och signeras i Milou i realtid.

Värkstimulering med oxytocin under utdrivningsskedet

Vid oxytocinstimulering under utdrivnings-/krystskedet kan dosökningen göras snabbare, 10 - 20 ml/h var 10 – 15 min under förutsättning att CTG är normalt och antalet värkar ej överstiger 5/10 minuter. Dosen får inte överstiga 90 ml/timme utan förnyad läkarordination. Förlossningsläkare skall informeras då det varit fullvidgat i 2 timmar, alternativt att aktivt krystningsarbete pågått i en timme. [Time-out vid utebliven förlossningsprogress](#)

Kontraindikationer

Överkänslighet, disproportion, hypertona värkar, misstanke om fosterasfyxi. Vid svårbedömt CTG överväg skalpprov innan start av oxytocininfusion.

Ökad observans

Tidigare kejsarsnitt, allvarlig kardiovaskulär sjukdom, svår preeklampsi, multipara. Lång infusionstid och hög totaldos innebär en risk för övervätskning p.g.a. oxytocinets antidiuretiska effekt.

Ansvar

Gäller för personal inom de enheter/verksamheter som berörs av rutinen. Ansvar för spridning och implementering har VEC/EC. Verksamhetschefen ansvarar för att rutinen finns och följer gällande författningar/lagar.

Uppföljning, utvärdering och revision

Verksamhetschef ansvarar för uppföljning av innehållet i rutinen. Medvetet avsteg från rutinen dokumenteras i Obstetrix/Melior, om rutinen är kopplad till patient. Övriga orsaker till avsteg från rutinen rapporteras i MedControl PRO.

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje

Gäller för: Kvinnoklinik

Innehållsansvar: Stina Berver, (stibe5), Specialistläkare

Godkänd av: Karolina Andersson, (karan56), Verksamhetschef

Dokument-ID: SAS9641-1173499273-288

Version: 2.0

Giltig från: 2025-05-27

Giltig till: 2027-05-22